

เตือนภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ ๑ มิถุนายน ถึง ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕

1. มันเทศ

อากาศร้อน และฝนตกหนักบางพื้นที่

ระยะเริ่มลงหัว - เก็บผลผลิต

• **ด้วงงวงมันเทศ**

ตัวเต็มวัยทำลายทุกส่วนของพืช ในขณะที่ตัวหนอนทำลายในหัวและเถา หัวมันเทศที่ถูกด้วงงวงทำลายจะมีลักษณะเป็นทางคดเคี้ยว มีสีเขียวและสีดำ แม้ถูกทำลายเพียงเล็กน้อยก็ไม่สามารถรับประทานได้ เพราะมีกลิ่นเหม็นและรสขม หัวมันเทศที่ถูกทำลายรุนแรงจะเน่าและมีกลิ่นเหม็น

การป้องกัน

1. หลีกเลี่ยงการปลูกมันเทศในแหล่งที่มีการระบาดของด้วงงวงมันเทศ
2. หลีกเลี่ยงการปลูกมันเทศซ้ำที่เดิม ควรปลูกหมุนเวียนโดยใช้พืชต่างตระกูลกับมันเทศ
3. เลือกใช้เถามันเทศที่สมบูรณ์แข็งแรงและปราศจากด้วงงวงมันเทศ และไม่นำเถามันเทศจากแหล่งที่มีการระบาดของด้วงงวงมันเทศมาปลูก
4. กำจัดวัชพืชที่เป็นตระกูลเดียวกันกับมันเทศบริเวณรอบ ๆ แปลงปลูกมันเทศออกให้หมด
5. รองก้นหลุมก่อนปลูก ด้วยสารฆ่าแมลง เช่น ฟิโพรนิล 0.3% G อัตรา 2.8 กิโลกรัมต่อไร่ หรือ คาร์แทปไฮโดรคลอไรด์ 4% G อัตรา 2.8 กิโลกรัมต่อไร่ หรือ ไดโนทีฟูแรน 1% G อัตรา 2.8 กิโลกรัมต่อไร่ หรือ คาร์แทปไฮโดรคลอไรด์/ไอโซโพรคาร์บ 3%/3% GR อัตรา 2.8 กิโลกรัมต่อไร่ โรยรอบ ๆ โคนต้นทุก 1 เดือน
6. ในสภาพมันสวน อายุ 4-6 เดือน ก่อนปลูกแช่เถามันเทศด้วยสารฆ่าแมลง ไทอะมีทอกแซม 25% WG อัตรา 2 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร นาน 5 นาที เมื่อมันเทศอายุ 1 เดือน พ่นสารฆ่าแมลง เช่น อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 2 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ที่โคนต้นและเถาด้วย อัตราน้ำ 160 ลิตรต่อไร่ ทุกสัปดาห์
7. ใช้กับดักฟีโรโมน จำนวน 4 กับดักต่อไร่ เมื่อมันเทศอายุประมาณ 1 เดือน
8. ใช้ไส้เดือนฝอยสไตเนอร์นีมา คาร์โปแคปซี(Steinernema carpocapsae) อัตรา 50 ล้านตัวต่อน้ำ 20 ลิตรต่อ 267 ตารางเมตร พ่นหรือราดลงดินในแปลงปลูกมันเทศ เมื่อมันเทศมีอายุได้ 60 วันหลังปลูก และ ใช้ติดต่อกันทุก 15-20 วัน รวม 3-4 ครั้ง

*** ควรพ่นไส้เดือนฝอยตอนเย็น (หลังเวลา 17.00 น.) ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงแสงอาทิตย์
ในกรณีที่มีอากาศแห้งแล้งควรพ่นน้ำให้ความชุ่มชื้นก่อน

2. มะละกอ

ทุกระยะการเจริญเติบโต

- โรครากเน่าและโคนเน่า (เชื้อรา Pythium aphanidermatum, Phytophthora palmivora)

อาการระยะต้นกล้า ส่วนของลำต้นบริเวณผิวดินมีลักษณะฉ่ำน้ำ ใบเหี่ยว ถ้าอาการรุนแรง บริเวณโคนต้นจะหักพับและตายในที่สุด

อาการระยะต้นโต เริ่มแรกมักจะแสดงอาการใบล่างเหลือง ก้านใบลู่ลงและหลุดร่วงได้ง่าย ใบที่อยู่ส่วนบนของต้นมีสีเขียว ยอดอ่อนมีขนาดเล็กลง เมื่ออาการรุนแรงใบจะสลด เหี่ยว และหลุดร่วง เหลือแต่ใบยอด บางครั้งบริเวณโคนต้น พบแผลเน่าฉ่ำน้ำมีของเหลวสีน้ำตาลเยิ้มออกมา ต้นจะหักล้มพับได้ง่าย และตายในที่สุด เมื่อขุดดูพบรากแขนงเป็นสีน้ำตาลหลุดขาดได้ง่าย และรากแก้วเน่าเปื่อย

การป้องกัน

1. แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำที่ดี ไม่มีน้ำขัง
2. ใช้ต้นกล้าจากแหล่งปลูกที่ไม่มีการระบาดของโรคนี้ และไม่มีร่องรอยการติดเชื้อ
3. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบมีลักษณะเริ่มแสดงอาการของโรค รดดินบริเวณโคนต้นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น เมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 50 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เมทาแลกซิล + แมนโคเซบ 4% + 64% WP อัตรา 30-40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร
4. หากพบต้นที่เป็นโรครุนแรง ควรขุดต้นที่เป็นโรค นำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วโรยปูนขาวหรือรดดินด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ตามข้อ 3 ในหลุมที่ขุดและบริเวณใกล้เคียง เพื่อป้องกันการระบาดของโรค
5. แปลงที่มีการระบาดของโรค ควรเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นหมุนเวียน

3. ฟริก

ระยะทุกระยะการเจริญเติบโต

- โรครากเน่าและโคนเน่า (เชื้อรา Sclerotium rolfsii)

ฟริกแสดงอาการเหี่ยวอย่างรวดเร็ว บางครั้งพบใบที่อยู่ด้านล่างเปลี่ยนเป็นสีเหลือง หากอาการรุนแรงฟริกจะยืนต้นตาย บริเวณโคนต้นพบเส้นใยของเชื้อราสาเหตุโรค มีลักษณะหยาบสีขาว ต่อมาเส้นใยของเชื้อจะรวมตัวเป็นเม็ดเล็ก ๆ สีขาว แล้วเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มจนเกือบดำ คล้ายเมล็ดผักกาด จึงมักเรียกว่า ราเม็ดผักกาด โรคนี้พบได้ทุกระยะการเจริญเติบโตของฟริก

การป้องกัน

1. ควรไถพลิกดินตากแดด เพื่อฆ่าเชื้อโรคที่อยู่ในดิน เนื่องจากเชื้อสาเหตุโรคสามารถมีชีวิตรอดอยู่ในดินได้นาน
2. ใส่ปูนขาวหรือโดโลไมท์ ก่อนปลูกเพื่อปรับสภาพดิน
3. แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำที่ดี
4. ควรจัดระยะปลูกให้เหมาะสม และทำค้างหรือซิงเชือกช่วยเมื่อต้นฟริกล้มหรือกิ่งปรกดิน เพื่อให้โคนต้นโปร่ง แสงแดดส่องถึง ไม่ให้มีความชื้นสูง เป็นการลดการระบาดของโรค
5. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบต้นเป็นโรค ให้ถอนต้นและขุดดินบริเวณที่พบนำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วรดดินในหลุมและบริเวณใกล้เคียง ด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น คาร์บอกซิน 75% WP อัตรา 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โทลโคลฟอส-เมทิล 50% WP

อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีไตรโดอะโซล 24% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีไตรโดอะโซล + ครินโตซีน 6% + 24% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร โดยรดสาร ทุก 5 วัน อย่างน้อย 2 ครั้ง เพื่อป้องกันเชื้อสาเหตุโรคแพร่ไปยังต้นข้างเคียง

6. หลังจากเก็บเกี่ยวพริกแต่ละรุ่น ควรกำจัดเศษซากพืชและวัชพืชในแปลงให้หมด เพื่อป้องกันการสะสมของเชื้อโรค

7. ควรทำความสะอาดเครื่องมือ และอุปกรณ์ทางการเกษตร เช่น จอบ เสียม ทุกครั้งหลังใช้กับต้นที่เป็นโรค

4. หอมแดง

ทุกระยะการเจริญเติบโต

• โรคแอนแทรคโนส หรือโรคหอมเลื้อย หรือโรคหมานอน

(เชื้อรา *Colletotrichum gloeosporioides*)

อาการของโรค พบได้บนใบ กาบใบ หรือสวนหัว โดยเริ่มแรกพบจุดดำน้ำขนาดเล็ก ต่อมาขยายใหญ่เป็นแผลรูปกลมหรือรี เนื้อแผลยุบลงเล็กน้อย บนแผลมีหยดของเหลวสีชมพูอมส้มซึ่งเป็นกลุ่มสปอร์ของเชื้อราสาเหตุโรค เมื่อแห้งจะเห็นตุ่มเล็ก ๆ สีน้ำตาลดำเรียงเป็นวงซ้อนกันหลายชั้น ถ้าแผลขยายใหญ่หรือหลายแผลมาชนกันจะทำให้หักพับ แห้งตาย หรือเน่าตายทั้งต้นทำให้ผลผลิตลดลงหากเป็นโรคในระยะที่ต้นหอมยังไม่ลงหัว จะทำให้ต้นแคระแกร็น ใบบิดเป็นเกลียว ถ้าอาการรุนแรงต้นจะเลื้อย ไม่ลงหัวหากเป็นโรคในระยะที่ต้นหอมเริ่มลงหัว จะทำให้หัวลีบยาว บิดโค้งงอ ส่วนกาบใบที่อยู่บริเวณเหนือหัวหอม (คอหอม) มักยืดยาว มีระบบรากสั้นกว่าปกติ ทำให้ไม่ได้ผลผลิต

การป้องกัน

1. ก่อนปลูกควรไถตากดิน 2-3 แดด ใส่ปุ๋ยขาว และปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อปรับสภาพดิน

2. ใช้ส่วนขยายพันธุ์ที่ปราศจากโรค โดยแช่หัวพันธุ์ หรือต้นกล้าก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น โพรคลอราซ 50% WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร นาน 15 - 20 นาที

3. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น

โพรคลอราซ 50% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซอกซีสโตรบิน 25% SC อัตรา 10

มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดฟีโนโคนาโซล 25% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ

คาร์เบนดาซิม 50% SC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพราโคลสโตรบิน 25% EC อัตรา

10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ชนิดใดชนิดหนึ่ง หากโรครยังคงระบาดควรพ่นซ้ำ ทุก 5 วัน แต่ไม่ควร

เกิน 4 ครั้ง แล้วสลับพ่นด้วย แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 40-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร เพื่อป้องกันการดื้อยาของเชื้อสาเหตุโรค

4. ต้นที่เป็นโรครุนแรง ควรถอนนำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่ระบาดของโรค
5. หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ควรเก็บซากพืชที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลงปลูกให้หมด เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งสะสมของเชื้อสาเหตุโรค
6. แปลงที่มีการระบาดของโรครุนแรง ควรปลูกพืชอื่นที่ไม่ใช่สกุลหอมกระเทียมสลับ อย่างน้อย 2 ปี